

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Acțiuni-cheie pentru un act privind piața unică II” (aviz exploratoriu)

(2012/C 299/30)

Raportor general: **d-l Ivan VOLEŠ**

La 27 iunie 2012, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European pe tema

„Acțiuni-cheie pentru un Act privind piața unică II” (aviz exploratoriu).

La 28 iunie 2012, Biroul a însărcinat Secțiunea pentru piața unică, producție și consum cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă.

Având în vedere caracterul urgent al lucrărilor, Comitetul Economic și Social European l-a numit pe dl Voleš raportor general în cadrul celei de-a 482-a sesiuni plenare din 11 și 12 iulie 2012 (ședința din 12 iulie), și a adoptat prezentul aviz cu 176 de voturi pentru, 5 voturi împotriva și 2 abțineri.

1. Introducere

1.1 Comisia a prezentat, până la sfârșitul anului 2011, propuneri pentru zece din cele douăsprezece pârgșii stabilite în Actul privind piața unică, iar propunerile legate de cele două pârgșii rămase au urmat în prima jumătate a anului 2012. În afară de aceasta, Comisia a prezentat propuneri sau a finalizat 28 dintre cele 50 de măsuri anunțate în Actul privind piața unică.

1.2 Propuneri specifice privind guvernarea pieței unice au vizat informarea cetățenilor și a întreprinderilor cu privire la oportunitățile oferite de piața unică, îmbunătățirea punerii în aplicare de către statele membre a normelor pieței unice și garantarea aplicării eficiente a acestora. În acest domeniu specific s-au înregistrat prea puține progrese, în pofida faptului că cetățenii și întreprinderile consideră că aceasta reprezintă una dintre deficiențele majore.

1.3 Concentrarea asupra celor douăsprezece pârgșii a permis Comisiei să realizeze progrese mai rapid decât ar fi fost posibil pe altă cale. Parlamentul European și Consiliul au fost invitate să adopte propunerile legislative înainte de sfârșitul anului 2013, pentru a putea fi puse în aplicare până în 2014. Transpunerea și punerea în aplicare rapidă, deplină și corectă a legislației adoptate reprezintă o sarcină majoră pentru statele membre.

1.4 Comisia va celebra cea de-a 20-a aniversare a pieței unice prin organizarea unei Săptămâni a pieței unice în octombrie 2012, ce va cuprinde manifestări în toate cele 27 de state membre. Cel de-al doilea Forum al pieței unice va menține elanul politic generat de Actul privind piața unică, va examina progresele realizate în implementarea acestuia și va analiza prioritățile viitoare pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii.

1.5 În scrisoarea sa din 27 iunie, vicepreședintele Comisiei Europene, dl Maroš Šefčovič, a solicitat CESE să-și aducă

contribuția la dezbateră actuală, dat fiind că membrii săi reprezintă diversitatea actorilor economici și sociali, conferind lucrărilor în curs o valoare adăugată bazată pe consens.

2. Observații generale și recomandări

2.1 Propunerile referitoare la Actul privind piața unică II trebuie să ia în considerare situația dificilă în care se găsește UE, cauzată de incapacitatea mai multor state membre de a remedia problemele legate de deficitele publice, stagnarea persistentă a PIB-ului și creșterea șomajului. Prin urmare, propunerile ar trebui să includă nu numai măsuri pe termen scurt, cu efect imediat asupra creșterii și a ocupării forței de muncă, ci și măsuri pe termen mediu și lung, care să garanteze o dezvoltare durabilă și să aducă beneficii tuturor cetățenilor UE, și în viitor.

2.2 O Strategie Europa 2020 revizuită și actualizată ar trebui să ofere orientarea generală pentru dezvoltarea pieței unice, aceasta fiind cea mai de preț realizare a integrării europene și un instrument pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei.

2.3 Pregătirea noului set de propuneri de consolidare a pieței unice ar trebui să ia în considerare punctele de vedere ale tuturor părților interesate, inclusiv ale organizațiilor societății civile și ale partenerilor sociali.

2.4 Măsurile menite să valorifice la maximum potențialul pieței unice, în beneficiul întreprinderilor, al consumatorilor, al cetățenilor și al altor părți implicate, ar trebui adoptate în principal în următoarele domenii: serviciile, accesul la finanțare, eliminarea sarcinilor administrative ce revin IMM-urilor, comerțul electronic, piața unică digitală și mobilitatea. Ele ar trebui însoțite de acțiuni care să vizeze, pe de o parte, consolidarea protecției și încrederii consumatorilor și, pe de altă parte, luarea în considerare așa cum se cuvine a aspectelor sociale ale pieței unice, prin sprijinirea economiei sociale și respectarea nevoii de coeziune socială și a drepturilor și intereselor cetățenilor.

2.5 În avizele sale anterioare referitoare la Actul privind piața unică ⁽¹⁾ și la cele douăsprezece părghii ⁽²⁾, CESE a subliniat o serie de aspecte pe care le consideră în continuare esențiale:

— este esențial să se facă cunoscute avantajele pe care le aduce piața unică cetățenilor și întreprinderilor, iar intermediari precum partidele politice, organizațiile societății civile, mass-media și instituțiile de învățământ, printre alții, au responsabilitatea de a-i face pe europeni să înțeleagă ce este în joc;

— Comisia Europeană ar trebui să sensibilizeze cetățenii pe teme legate de piața unică, folosindu-se de numeroasele rețele, agenții și alte instrumente pe care le are la dispoziție ⁽³⁾.

2.6 Mai târziu în cursul acestui an, Comitetul va elabora un aviz din proprie inițiativă privind măsurile care lipsesc din Actul privind piața unică. Printre acestea se numără taxele pentru drepturile de autor (acoperite de Actul privind piața unică II), revizuirea Directivei privind drepturile de autor, neutralitatea rețelei, protecția datelor, protecția investitorilor, protocolul privind progresele sociale, statutele societăților private europene, achizițiile publice electronice, agențiile europene de rating al creditelor, egalitatea de gen, microîntreprinderile și întreprinderile familiale, măsurile destinate susținerii lansării de noi întreprinderi și extinderii celor existente, cardurile de credit și de debit, plățile electronice, creditul de consum și supraîndatorarea, transferurile interbancare, tineretul, măsurile pentru implementarea pe deplin a monedei euro și consolidarea funcționării spațiului unic european de plată (SEPA).

2.7 Comitetul se așteaptă să fie implicat în orice proces de consultare legat de măsurile cu sau fără caracter legislativ din programul continuu al Comisiei care vor fi incluse în Actul privind piața unică II și va formula recomandări detaliate atunci când acțiunile individuale ale Comisiei vor fi transformate în propuneri propriu-zise.

3. Părghii și acțiuni-cheie

3.1 Serviciile

3.1.1 Este necesar ca toți cetățenii să dispună de un cont de plăți de bază, iar această măsură trebuie pusă rapid în aplicare. Comitetul solicită adoptarea de măsuri de reglementare în acest domeniu, precum și cu privire la transparența comisioanelor și mutarea rapidă a conturilor bancare.

3.1.2 Alte domenii care trebuie considerate prioritare sunt livrarea coletelor, în special în cadrul comerțului electronic ⁽⁴⁾, și procedurile transfrontaliere de insolvență.

⁽¹⁾ JO C 132, 3.5.2011, p. 47.

⁽²⁾ JO C 24, 28.1.2012, p. 99.

⁽³⁾ SOLVIT, Rețeaua întreprinderilor europene, Centrele Europene ale Consumatorilor, Eurocentrele etc.

⁽⁴⁾ După cum ilustrează unul dintre videoclipurile concursului *Tell us your story* („Spune-ne povestea ta”), organizat de DG MARKT. Audierea publică a Observatorului Pieței Unice, organizată la Tallinn, la 1 iunie 2012, a abordat monitorizarea problemelor ridicate de cetățeni în aceste videoclipuri.

3.1.3 CESE propune, de asemenea, includerea unor măsuri de consolidare a funcționării spațiului unic european de plată (SEPA).

3.1.4 Comitetul își reafirmă sprijinul față de extinderea standardelor pentru servicii, care trebuie realizată ținându-se seama de caracterul lor specific și de nevoile pieței și ale societății.

3.2 Piața unică digitală

3.2.1 Comitetul consideră că finalizarea pieței unice digitale va reprezenta un vector esențial de relansare a pieței interne. În avizul său anterior, Comitetul a afirmat că comerțul electronic este una dintre victimele fragmentării pieței unice, care împiedică valorificarea deplină a potențialului comerțului transfrontalier online, atât în cazul furnizorilor, cât și al consumatorilor. Pentru a rezolva aceste probleme, trebuie întreprinse acțiuni care să vină în completarea măsurilor deja pregătite de Comisie, în special în ce privește nivelul înalt de protecție a datelor, internetul deschis, neutralitatea rețelei, eliminarea barierelor bazate pe naționalitate/loc de reședință, semnătura electronică, plățile electronice, investițiile în banda largă, accesul universal, accesibilitatea echipamentelor și programelor informatice pentru toți și o legislație privind serviciile online însoțită de o politică coerentă de protecție a consumatorilor.

3.2.2 CESE consideră că este esențial să se asigure cooperarea administrativă între statele membre și să se ofere servicii de guvernare electronică, care ar putea fi facilitate prin utilizarea generalizată a IMI.

3.2.3 CESE subliniază necesitatea de a se ține seama în mod special de avantajele pe care le oferă utilizarea generalizată a facturării electronice, însă consideră că aceasta ar trebui să rămână opțională, funcționând în paralel cu facturarea pe hârtie, și că ar trebui să se evite orice sarcină suplimentară pentru IMM-uri.

3.3 Rețelele

3.3.1 CESE acordă o atenție deosebită rețelelor (de transporturi, energetice, de comunicații), care joacă un rol substanțial în interconectarea Europei. În ce privește căile ferate, CESE sprijină ideea creării unui spațiu feroviar unic care să fie în măsură să concureze cu alte moduri de transport. Comitetul recomandă explorarea opțiunii de a crea un fond de compensare asemănător celor deja existente pentru diferite industrii de rețea. Ar trebui acordată prioritate absolută implementării generalizate a Sistemului european de semnalizare și de gestionare a traficului (ERTMS) și a Sistemului european de control al trenurilor (ETCS).

3.3.2 În ce privește **transportul aerian**, crearea cerului unic european este esențială pentru a asigura competitivitatea industriei aviatice a UE pe piața mondială. Trebuie avută în vedere dezvoltarea programului SESAR: a) asigurarea actualizării sincronizate a infrastructurii în aer și la sol; b) garantarea de resurse financiare la timp și adecvate pentru desfășurarea

programului SESAR; c) stabilirea guvernancei corecte pentru implementarea programului SESAR. Acest program ar trebui să fie deschis și IMM-urilor.

3.3.3 Comitetul solicită revizuirea rapidă a Regulamentului (CE) nr. 261/2004 ⁽⁵⁾, pentru a moderniza drepturile pasagerilor în ce privește suprar rezervarea, întârzierile și pachetele de servicii pentru vacanțe.

3.3.4 **Politica portuară** europeană ar trebui să abordeze următoarele teme:

- a) asigurarea dezvoltării durabile a porturilor și a capacităților portuare;
- b) crearea unui cadru clar și transparent pentru finanțarea investițiilor portuare;
- c) clarificarea procedurilor privind accesul pe piața serviciilor portuare;
- d) rezolvarea blocajelor operaționale care limitează eficiența porturilor;
- e) promovarea unor condiții de lucru sigure și corespunzătoare și a unor raporturi de muncă constructive în porturi;
- f) promovarea competitivității globale și a unei percepții pozitive a porturilor.

3.3.5 O politică portuară europeană nu presupune în mod necesar elaborarea unei noi legislații. O alternativă adecvată la legislație ar putea consta, în special, în adoptarea de instrumente juridice fără caracter obligatoriu, pe de o parte, și în abordarea de la caz la caz, pe de altă parte.

3.3.6 În ce privește **rețelele energetice**, Comitetul este de acord cu inițiativele recente ale Comisiei Europene de continuare a interconectării și de definitivare a pieței interne a energiei.

3.3.7 CESE susține principiul creării unei comunități europene a energiei (CEE) și este de acord cu etapele intermediare necesare, printre care rețelele europene energetice regionale, un fond destinat dezvoltării energiilor regenerabile și o grupare de achiziționare a gazelor naturale.

3.3.8 Comitetul este de părere că a sosit momentul pentru o evaluare critică a liberalizării pieței energiei, întrucât aceasta nu a avut ca rezultat scăderea scontată a prețurilor pentru cetățeni și întreprinderi.

3.4 Accesul la finanțare

3.4.1 Din cauza crizei financiare, accesul întreprinderilor la credit se poate dovedi dificil în multe state membre, mai ales în

cazul IMM-urilor, fapt ce are efecte negative asupra activității lor economice. Accesul la capital este esențial pentru a permite sectorului privat, în special IMM-urilor și întreprinderilor sociale, să genereze creștere și locuri de muncă. Cu toate acestea, băncile sunt din ce în ce mai puțin dispuse să acorde împrumuturi întreprinderilor, cu precădere celor inovatoare și celor nou înființate, care prezintă cele mai mari riscuri și, totodată, cel mai mare potențial de creștere.

3.4.2 Din acest motiv, CESE solicită Comisiei să sprijine accesul direct al IMM-urilor la piața de obligațiuni, să dezvolte platforme de obligațiuni destinate IMM-urilor și să examineze căile de îmbunătățire a finanțării de tip mezanin și să exploreze noi produse de tip mezanin, precum garantarea împrumuturilor de tip mezanin. În acest sens, Comisia ar trebui să ofere tuturor părților implicate orientări cu privire la bunele practici de combinare și mobilizare a instrumentelor financiare provenind din surse diferite.

3.4.3 CESE recomandă ca, în negocierile cu statele membre privind viitoarele fonduri structurale, să se ia în considerare necesitatea creării unor instrumente financiare care să sprijine garanțiile pentru împrumuturile acordate IMM-urilor.

3.5 Impozitarea

3.5.1 Comitetul solicită acțiuni care să abordeze normele fiscale divergente și complicațiile administrative, care reprezintă unul dintre obstacolele majore din calea IMM-urilor, împiedicându-le să se extindă în interiorul pieței unice.

3.5.2 Chiar și în lipsa unei armonizări fiscale, multe obstacole din acest domeniu pot fi eliminate, cum ar fi, printre altele, dubla impunere, care este un obstacol serios în calea activităților transfrontaliere, cu implicații economice negative asupra investițiilor și a ocupării forței de muncă. Actualele sisteme complicate de recuperare a TVA-ului în cazul comerțului și serviciilor transfrontaliere pot duce la evaziune fiscală și la fraudă, fenomene care trebuie combătute mai eficient. Un model standard de declarație TVA la nivelul UE ar contribui la simplificarea administrativă.

3.5.3 Comitetul este de părere că impozitarea în statele membre nu ar trebui să ducă la crearea unor paradisuri fiscale, care ar avea un impact negativ asupra economiei și a bugetelor publice.

3.5.4 Ar trebui acordată atenție regimului TVA aplicabil serviciilor financiare, iar dacă ar urma să se introducă o nouă taxă în sectorul financiar, bazată pe fluxurile de trezorerie sau pe factori similari, Comisia ar trebui să evalueze neapărat avantajele conceperii acesteia în cadrul TVA-ului.

3.5.5 De asemenea, CESE solicită introducerea unor reguli generale care să prevadă plata TVA-ului numai atunci când factura a fost achitată de client. Acest sistem, aplicat deja în unele state membre în cazul întreprinderilor mici și cunoscut sub numele de „contabilitate pe bază de numerar”, evită perceperea TVA-ului la vânzare indiferent dacă plata a fost efectuată sau nu de client. În contextul crizei economice actuale, o asemenea măsură ar putea preveni insolvabilitatea, în special în cazul IMM-urilor.

⁽⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91.

3.6 Mediul de afaceri

3.6.1 CESE subliniază necesitatea de a se acorda o atenție specială aspectelor care nu sunt acoperite suficient de legislația și de programele de sprijin ale UE, cum ar fi persoanele care desfășoară activități independente.

3.6.2 Comitetul insistă asupra necesității de a reduce în continuare sarcinile administrative inutile și așteaptă ca Comisia să propună valori-țintă după 2012, când sarcinile administrative vor fi fost deja reduse cu 25 %. Comitetul observă că o reducere a sarcinilor inutile este întotdeauna de dorit, fie că are în vedere întreprinderile, consumatorii sau autoritățile publice, dar că trebuie să existe o evaluare atentă, care să asigure menținerea scopului original al legislației.

3.7 Antreprenoriatul social

3.7.1 Inițiativa privind antreprenoriatul social va fi revizuită în 2014. În strânsă cooperare cu grupul de experți în antreprenoriat social, Comisia va evalua rezultatele obținute și va determina ce mai rămâne de făcut. CESE recomandă să se țină seama cum se cuvine de observațiile formulate în avizele sale recent adoptate, referitoare la antreprenoriatul social⁽⁶⁾.

3.7.2 Comitetul subliniază necesitatea aprofundării nivelului de cunoștințe privind rolul și răspândirea întreprinderilor sociale, pentru a valorifica impactul lor real asupra comunităților. În acest scop, va fi necesară elaborarea unei metodologii pentru măsurarea impactului. O asemenea măsurare va fi necesară și pentru implementarea Fondului european de antreprenoriat social.

3.7.3 Comitetul este de părere că propunerea privind fundația europeană și toate celelalte forme europene de întreprindere trebuie evaluată din perspectiva consultării cu privire la reînnoirea dreptului european al societăților comerciale.

3.8 Consumatorii

3.8.1 Comitetul așteaptă cu interes o propunere legislativă cu privire la acțiunea colectivă în despăgubire în viitorul apropiat. O astfel de propunere trebuie să conducă la un mecanism de acțiune colectivă în despăgubire care să opereze atât la nivel național, cât și transfrontalier și să fie accesibil tuturor consumatorilor de pe piața unică. Aceste mecanisme ar trebui să fie disponibile tuturor celor cărora li se încalcă drepturile în cadrul pieței unice. Nu numai drepturile consumatorilor pot fi încălcate de către furnizorii de bunuri și servicii, prin clauze contractuale abuzive și practici comerciale neloiale. Și lucrătorii ale căror drepturi sunt încălcate și în general cetățenii care sunt victime ale discriminării ar trebui să aibă acces la sisteme de acțiune colectivă în despăgubire. IMM-urile ar putea avea nevoie de o protecție asemănătoare împotriva practicilor comerciale neloiale.

Pregătirile efectuate în continuare ar trebui să țină seama de opiniile tuturor părților interesate.

3.8.2 CESE solicită adoptarea unor măsuri de reglementare care să ducă la realizarea unei piețe unice integrate pentru plățile efectuate cu cardul, pe internet și de pe telefonul mobil.

3.8.3 În ce privește normele de siguranță a produselor, Comitetul solicită aplicarea a două principii de bază:

- **principiul ciclului de viață.** Acesta presupune aplicarea unor cerințe în ce privește siguranța produselor pentru toți utilizatorii și lucrătorii implicați. Referința la ciclul de viață acoperă toate etapele existenței unui produs, de la achiziționarea materiilor prime până la eliminarea deșeurilor;
- **promovarea abordării „din leagăn până în mormânt”,** în cadrul căreia durabilitatea produsului reprezintă un aspect-cheie al producției.

3.9 Mobilitatea cetățenilor

3.9.1 Comitetul reafirmă necesitatea de a spori mobilitatea cetățenilor prin modernizarea sistemului de recunoaștere a calificărilor profesionale. Promovarea mobilității ocupaționale și geografice a lucrătorilor ar putea contribui la îmbunătățirea modului de funcționare a piețelor forței de muncă din Europa și la prestarea de servicii transfrontaliere. Dezbateră privind recunoașterea calificărilor nu este întotdeauna pertinentă la nivelul celor 27 de state membre. Trebuie să se pună un accent mai puternic pe nevoile reale (în situații transfrontaliere și între țări învecinate), pe baza unei analize a modelelor de mobilitate. UE ar trebui să stimuleze cooperarea regională în acest domeniu și să promoveze formarea profesională comună, la nivel transfrontalier.

3.9.2 Referitor la transferabilitatea drepturilor la pensie, Cartea albă⁽⁷⁾ se concentrează excesiv pe îmbunătățirea pensiilor individuale din al treilea pilon. Trebuie îmbunătățite sistemele aferente primului și celui de-al doilea pilon, pentru a garanta beneficii structurale și în cazul persoanelor care se deplasează în întreaga Europă.

3.9.3 De asemenea, CESE își exprimă preocuparea în legătură cu recenta decizie a Consiliului de a renaționaliza Acordul Schengen, permițând introducerea unor noi obstacole în calea liberei circulații a cetățenilor în interiorul Uniunii și reintroducând controale la frontieră acolo unde acestea fuseseră abolite. Aceasta este o încălcare flagrantă a principiilor fundamentale prevăzute în tratat și creează dificultăți și mai mari în realizarea pieței interne.

3.10 Coeziunea socială

3.10.1 Comitetul consideră că este necesar să se clarifice normele de aplicare și trimiterea la articolul 3 alineatul (3) din Tratatul de la Lisabona, unde se afirmă că piața internă nu reprezintă un scop în sine, ci un instrument de realizare a progresului social și a unei societăți durabile pentru cetățenii europeni.

⁽⁶⁾ Cf. avizele JO C 24, 28.1.2012, p. 1, JO C 229, 31.7.2012, p. 44 și JO C 229, 31.7.2012, p. 55.

⁽⁷⁾ Cartea albă „O agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile”, COM(2012) 55 final.

3.11 Achizițiile publice

3.11.1 Achizițiile publice trebuie să se bazeze pe reguli care nu să nu se refere exclusiv la cel mai bun preț; trebuie avute în vedere, în aceeași măsură, și alte criterii, legate de beneficiile sociale și de impactul asupra durabilității.

3.11.2 Trebuie să se analizeze în ce măsură piețele de achiziții publice din UE pot rămâne deschise în mod durabil, în timp ce țările terțe continuă să mențină condiții concurențiale inegale. În această privință, toți actorii, state membre și țări terțe deopotrivă, trebuie să respecte convențiile OIM ratificate și drepturile omului. UE ar trebui să promoveze activ această politică la nivel global.

3.11.3 Achizițiile publice electronice ar putea contribui mai eficient la accelerarea procedurilor administrative.

3.12 Drepturile de proprietate intelectuală

3.12.1 Pentru consumatori, actualul cadru juridic al DPI este confuz, iar la nivel paneuropean lucrurile stau și mai rău. Cadrul juridic trebuie clarificat, iar sancțiunile legale și modul de punere în aplicare trebuie să fie proporționale: consumatorii individuali care încalcă DPI din greșeală și/sau la scară mică, pentru consum personal, trebuie să fie tratați diferit de activitatea infracțională la scară mare/comercială.

3.12.2 Este necesară o abordare mai pan-europeană a licențelor și redevențelor.

Bruxelles, 12 iulie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON
